PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH

NA TERENIE ZESPÓŁU OŚWIATOWEGO W ŻELKOWIE-KOLONII

Żelków-Kolonia, dnia 12 października 2026 r.

PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe ((Dz. U. z 2026 r. poz. 820, z późn. zm.).
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii. (Dz. U. z 2020 r. poz. 1449)
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151, z późn. zm).
4. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939, z późn. zm).
5. Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2026 r. poz. 163).
6. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji; tekst jednolity (Dz.U. 2025 poz.636)
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 grudnia 2002 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1604, z późn. zm.).
8. Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2026 r. poz. 236 z późń. zm.)
9. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2026 r. poz. 490, z późn. zm.)
10. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2026 r. poz. 1214.)
11. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 lutego 2000 r. "Polska Deklaracja w Sprawie Młodzieży i Alkoholu" (Monitor Polski Nr 6, poz. 125)
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 1449)
13. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2023 r. poz. 1798)
14. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2025 r. poz. 636, z późn. zm.).

SYTUACJE UZNAWANE ZA KRYZYSOWE:

I. Dziecko przewlekle chore.

II. Wystąpienie choroby zakaźnej i zagrożenia epidemią.

III. Wystąpienie wszawicy w szkole.

IV. Nietrzeźwi rodzice/ opiekunowie prawni lub osoby upoważnione przez rodziców zgłaszający się po odbiór dzieci

V. Uczeń uchylający się od realizowania obowiązku szkolnego.

VI. Uczeń ma trudności w nauce.

VII. Podejrzenie, że uczeń jest ofiarą przemocy w rodzinie.

VIII. Agresywne zachowanie ucznia.

IX. Niepełnoletnia uczennica w ciąży.

X. Występowanie w szkole aktu lub aktów agresji i przemocy, w tym cyberprzemocy.

XI. Znalezienie na terenie szkoły substancji przypominającej narkotyk.

XII. Wypadek ucznia w szkole.

XIII. Kontakty z mediami w sytuacjach kryzysowych

XIV. Przypadek samobójstwa/zabójstwa .

XV. Ujawnienie cyberprzemocy (przemoc z użyciem Internetu lub telefonu komórkowego).

XVI. Wtargnięcie na teren szkoły terrorystów.

XVII. Bójka między uczniami na terenie szkoły.

XVIII. Kradzież na terenie szkoły.

XIX. Palenie papierosów i e - papierosów przez ucznia na terenie szkoły.

XX. Przypuszczenie, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk lub inne środki odurzające i przedmioty niebezpieczne.

XXI. Uczeń pod wpływem alkoholu, narkotyków lub dopalaczy.

XXII. Postępowanie wobec aktów wandalizmu na terenie szkoły.

XXIII. Postępowanie w przypadku ucznia będącego w kryzysie suicydalnym (samobójczym).

XXIV. Wystąpienie awarii technicznych

XXV. Wystąpienie klęsk żywiołowych.

XXVI. Wtargnięcie napastnika do szkoły.

XXVII. Powiadamianie o wystąpieniu sytuacjach kryzysowych.

XXVIII. Postanowienia końcowe.

I. DZIECKO PRZEWLEKLE CHORE

Cel procedury:

Zasady postępowania mają zapewnić ochronę zdrowia dziecka przewlekle chorego, podczas jego pobytu w przedszkolu/szkole.

Zakres procedury:

Dokument reguluje zasady bezpiecznego i higienicznego pobytu dziecka w przedszkolu/szkole, określa sposoby monitorowania oraz uprawnienia i obowiązki nauczycieli oraz rodziców w stosunku do chorych dzieci.

Uczestnicy postępowania – zakres odpowiedzialności:

1. Rodzice (opiekunowie prawni):

- W przypadku choroby przewlekłej u dziecka na rodzicu/opiekunie spoczywa obowiązek przekazania nauczycielowi na piśmie szczegółowej i wyczerpującej informacji na temat choroby dziecka oraz wynikających z niej ograniczeń w funkcjonowaniu w grupie rówieśniczej;
- Jeśli choroba zostanie zdiagnozowana podczas uczęszczania do przedszkola/szkoły rodzic powinien niezwłocznie poinformować o tym fakcie wychowawcę;
- Rodzic omawia z nauczycielem sposób udzielania pomocy w stanach zagrożenia zdrowia dziecka;
- Jest zawsze pod telefonem;
- W razie niepokojących objawów rodzic musi niezwłocznie stawić się w placówce;
- Na bieżąco informuje nauczyciela o zmianach stanu zdrowia i samopoczucia dziecka;
- Wyraża zgodę na wezwanie karetki w razie nagłego pogorszenia stanu zdrowia;
- Rodzic dziecka z cukrzycą zobowiązuje się do obecności przed i po posiłkach w celu mierzenia poziomu cukru, podania insuliny oraz ważenia i określania porcji żywieniowej w wyznaczonym do tego miejscu;
- Rodzic dziecka z cukrzycą uczestniczy we wszelkich wyjściach i wycieczkach przedszkolnych;

2. Nauczyciele:

- Odpowiadają za bezpieczeństwo na terenie placówki i w trakcie zajęć przez nich organizowanych poza przedszkolem;
- Stosują się do obowiązujących procedur;
- Wspólnie ze specjalistami zatrudnionymi w przedszkolu/szkole dostosowują formy pracy dydaktycznej, dobór treści i metod oraz organizację nauczania do możliwości psychofizycznych dziecka, a także obejmują go różnymi formami pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- Informują rodziców na bieżąco o samopoczuciu dziecka;
- Powiadamiają telefonicznie rodziców o złym samopoczuciu dziecka;

- Nauczyciel w sali przedszkolnej w widocznym miejscu umieszcza numer telefonu do rodziców/prawnych opiekunów dziecka przewlekle chorego;
- W przypadku nagłego pogorszenia się stanu zdrowia dziecka, np. zasłabnięcia, utraty przytomności powiadamia jednocześnie dyrektora i wzywa pogotowie ratunkowe.

3. Dyrektor:

- Monitoruje wykonywanie zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa dzieciom, w tym ochronę zdrowia dzieci;
- Podejmuje starania w celu zorganizowania w placówce profilaktycznej opieki zdrowotnej dla dzieci.

Nauczyciele i pracownicy niepedagogiczni placówki są przeszkoleni w zakresie niezbędnej wiedzy dotyczącej chorób przewlekłych występujących u dzieci w przedszkolu/szkole m. in. niepokojących objawów oraz zasad udzielania pierwszej pomocy dzieciom przewlekle chorym, w tym dzieciom z cukrzycą.

Opis procedury:

1. Leki w przedszkolu/szkole mogą być podawane w szczególnych przypadkach, po to, aby umożliwić dziecku przewlekle choremu korzystanie z edukacji przedszkolnej/szkolnej.
2. Zgodę na podawanie leków dziecku może wyrazić nauczyciel, który odbył szkolenie z zakresu postępowania z dzieckiem przewlekle chorym w przedszkolu/szkole.
3. Jeśli nauczyciel wyrazi zgodę na podawanie dziecku leków w przedszkolu/szkole, należy:
    a) zobowiązać rodziców/opiekunów prawnych do przedłożenia pisemnego zaświadczenia lekarskiego o chorobie dziecka i o konieczności podawania mu leków na terenie placówki oraz nazwie leku, sposobie i okresie jego podawania,
    b) wymagać od rodziców/opiekunów prawnych pisemnego upoważnienia do podawania leków dziecku przewlekle choremu,
    c) powiadomić dyrektora o sytuacji i przekazać upoważnienie rodziców/opiekunów prawnych,
    d) Na podstawie zaświadczenia lekarskiego i upoważnienia rodziców/opiekunów prawnych/ dyrektor wyznacza spośród pracowników (za ich zgodą) trzy osoby do podawania dziecku leku/ środka leczniczego. Jedna z osób podaje lek/ środek leczniczy, a druga nadzoruje tę czynność. Obydwie wyznaczone osoby są zobowiązane potwierdzić podanie dziecku leku/ środka leczniczego poprzez złożenie czytelnych podpisów w sporządzonym rejestrze. Rejestr zawiera imię i nazwisko dziecka, nazwę podawanego leku/ środka leczniczego, dawkę leku/ środka leczniczego, datę i godzinę.
    e) Nauczyciele na bieżąco informują rodziców/ opiekunów prawnych o samopoczuciu dziecka lub zauważonych zmianach w zachowaniu w czasie pobytu w przedszkolu/szkole.
    f) Jeżeli w przedszkolu/szkole nauczyciel zauważy u dziecka objawy wskazujące na stan chorobowy (podwyższona temperatura ciała, uporczywy kaszel, uporczywy katar, wymioty, biegunka, ból brzucha, głowy, ucha, gardła, wysypka niewiadomego pochodzenia, urazy, wyraźne zmiany w zachowaniu, itp.) natychmiast powiadamia rodziców/prawnych opiekunów o dolegliwościach dziecka.
    g) Po otrzymaniu od nauczyciela informacji o stanie zdrowia dziecka, rodzic/ opiekun prawny jest zobowiązany do niezwłocznego odebrania dziecka z przedszkola/szkoły.

h) W sytuacji niemożności nawiązania kontaktu z rodzicami/ opiekunami prawnymi, nauczyciel podejmuje wszelkie dostępne czynności w celu nawiązania kontaktu z osobami upoważnionymi przez rodziców/ opiekunów prawnych do odbioru dziecka.

i) Nauczyciel lub inny pracownik wyznaczony przez dyrektora opiekuje się dzieckiem do czasu przybycia rodziców/ opiekunów prawnych lub osób upoważnionych.

j) W sytuacjach nagłych (utrata przytomności, zasłabnięcia i omdlenia, złamania, krwotoki, zwichnięcia, urazy, ciała obce w nosie, gardle, oku, uchu, ukąszenia i użądlenia, oparzenia i odmrożenia, zatrucia) nauczyciel jest zobowiązany do podjęcia działań związanych z udzieleniem pomocy przedmedycznej w zakresie posiadanych umiejętności oraz wezwania Pogotowia Ratunkowego, a także zawiadomienia rodziców/ opiekunów prawnych i dyrektora placówki o zaistniałym zdarzeniu.

k) Poza przypadkiem podawania leków/ środka leczniczego dzieciom przewlekle chorym, nauczyciele lub inni pracownicy placówki nie podają leków w innych sytuacjach, np. leków przeciwbólowych, syropów, witamin, antybiotyków itp., czynności w ramach pierwszej pomocy przedmedycznej mogą sprowadzać się wyłącznie do poinformowania opiekunów prawnych i dyrektora, w razie konieczności pogotowia ratunkowego, zapewnienia bezpieczeństwa i podjęcia w miarę możliwości i środków, czynności opatrunkowych i zapobiegających pogłębieniu urazu.

l) Lek przekazany przez rodzica do przedszkola jest przechowywany w szafce zamykanej na klucz wskazanej przez dyrektora.

m) Nauczyciel upoważniony do podawania leku wraz z osobą nadzorującą podanie leku każdorazowo zaraz po podaniu leku umieszczają go w wyznaczonym przez dyrektora miejscu zabezpieczając przed dostępem przez osoby nieupoważnione.

n) Klucze do szafki są przechowywane w miejscu wyznaczonym przez dyrektora.

o) Rodzic ma obowiązek napisać dokładną instrukcję dotyczącą sposobu podawania leku oraz dołączyć do dokumentacji ulotkę od leku i przekazać dyrektorowi.

DZIECKO Z CUKRZYCĄ

Cukrzyca to grupa chorób metabolicznych charakteryzujących się hiperglikemią (wysoki poziom glukozy we krwi – większy od 250mg%). Obecnie w Polsce wśród dzieci i młodzieży dominuje cukrzyca typu 1 – ten typ cukrzycy ma podłoże genetyczne i autoimmunologiczne. Cukrzyca nie jest chorobą zakaźną, nie można się nią zarazić przez kontakt z osobą chorą. Najczęstsze objawy to wzmożone pragnienie, częste oddawanie moczu oraz chudnięcie.
W chwili obecnej, w warunkach poza szpitalnych, jedynym skutecznym sposobem podawania insuliny jest wstrzykiwanie jej do podskórnej tkanki tłuszczowej (za pomocą pena, pompy). Cukrzyca nie jest chorobą, która powinna ograniczać jakiekolwiek funkcjonowanie ucznia, tylko wymaga właściwej samokontroli i obserwacji. Ćwiczenia fizyczne, sport i rekreacja połączone z ruchem są korzystne dla dzieci chorych na cukrzycę. Wspierają prawidłowy rozwój emocjonalny i społeczny, pomagają rozwijać samodyscyplinę, gratyfikują, dają przyjemność i satysfakcję. Najważniejszym problemem przy wykonywaniu wysiłku fizycznego u dzieci z cukrzycą jest ryzyko związane z wystąpieniem hipoglikemii (niedocukrzenia stężenie glukozy we krwi mniejsze niż 60 mg%). Do działań w ramach samokontroli należą: badanie krwi i moczu, zapisywanie wyników badań, prawidłowa interpretacja wyników badań, prawidłowe komponowanie posiłków, prawidłowe i bezpieczne wykonywanie wysiłku fizycznego, obserwacja objawów jakie pojawiają się przy hipoglikemii i hiperglikemii. W każdej szkole powinien znajdować się „kącik” dla ucznia z cukrzycą, czyli ustronne miejsce, w

którym dziecko z cukrzycą będzie mogło spokojnie, bezpiecznie i higienicznie wykonać badanie krwi oraz wykonać wstrzyknięcia insuliny.

OBJAWY HIPOGLIKEMII – niedocukrzenia:

1. Bladość skóry, nadmierna potliwość, drżenie rąk.
2. Ból głowy, ból brzucha.
3. Szybkie bicie serca.
4. Uczucie silnego głodu/wstręt do jedzenia.
5. Osłabienie, zmęczenie
6. Problemy z koncentracją, zapamiętywaniem.
7. Chwiejność emocjonalna, nietypowe zachowanie dziecka.
8. Napady agresji lub wesołkowatości.
9. Ziewanie/senność.
10. Zaburzenia mowy, widzenia i równowagi.
11. Zmiana charakteru pisma.
12. Uczeń nielogicznie odpowiada na zadawane pytania.
13. Kontakt ucznia z otoczeniem jest utrudniony lub traci przytomność.

POSTĘPOWANIE PRZY HIPOGLIKEMII LEKKIEJ – dziecko jest przytomne, w pełnym kontakcie, współpracuje z nami, spełnia polecenia:

1. Sprawdzić poziom glukozy we krwi potwierdzając niedocukrzenie.
2. Podać węglowodany proste (sok owocowy, coca-cola, cukier spożywczy rozpuszczony w wodzie lub herbacie, glukoza w tabletkach, płynny miód.
3. NIE WOLNO zastępować węglowodanów prostych słodyczami zawierającymi tłuszcze, jak np. czekolada, ponieważ utrudniają one wchłanianie glukozy z przewodu pokarmowego).
4. Ponownie oznaczyć glikemię po 10-15 minutach.
5. Zawsze należy dążyć do ustalenia przyczyny niedocukrzenia.

POSTĘPOWANIE PRZY HIPOGLIKEMII ŚREDNIO – CIĘŻKIEJ – dziecko ma częściowe zaburzenia świadomości, pozostaje w ograniczonym kontakcie z nami, potrzebuje bezwzględnej pomocy osoby drugiej:

1. Oznaczyć glikemię i potwierdzić niedocukrzenie.
2. Jeżeli dziecko może połykać podać do picia płyn o dużym stężeniu cukru (np. 3-5 kostek cukru rozpuszczonych w ½ szklanki wody, coli, soku).
3. Jeżeli dziecko nie może połykać postępujemy tak jak w przypadku glikemii ciężkiej.

POSTĘPOWANIE PRZY HIPOGLIKEMII CIĘŻKIEJ – dziecko jest nieprzytomne, nie ma z nim żadnego kontaktu, nie reaguje na żadne bodźce, może mieć drgawki. Dziecku, które jest nieprzytomne NIE WOLNO podawać niczego do picia ani do jedzenia do ust!!!

1) Układamy dziecko na boku.
2) Wstrzykujemy domięśniowo glukagon, jest to zastrzyk ratujący życie.
3) Wzywamy pogotowie ratunkowe.
4) Kontaktujemy się z rodzicami dziecka.
5) Dopiero gdy dziecko odzyska przytomność (po podaniu glukagonu powinno odzyskać przytomność po kilkunastu minutach) i jeżeli dziecko będzie w dobrym kontakcie można mu podać węglowodany doustnie (sok, cola, tabl. glukozy).

U dzieci leczonych pompą:

1. Zatrzymaj pompę.

2. Potwierdź hipoglikemię.
3. Jeżeli dziecko jest przytomne podaj węglowodany proste.
4. Odczekaj 10-15 minut i zbadaj ponownie poziom glukozy we krwi, jeżeli nie ma poprawy podaj ponownie cukry proste.
5. Jeżeli objawy ustąpią i kontrolny pomiar glikemii wskazuje podnoszenie się stężenia glukozy, włącz pompę i podaj kanapkę lub inne węglowodany złożone.
6. Jeżeli dziecko jest nieprzytomne lub ma drgawki połóż je w pozycji bezpiecznej, podaj domięśniowo zastrzyk z glukagonu i wezwij karetkę pogotowia. Po epizodzie hipoglikemii nie zostawiaj dziecka samego! Dziecko nie może podejmować wysiłku fizycznego dopóki wszystkie objawy hipoglikemii nie ustąpią!

OBJAWY HIPERGLIKEMII

1. Wzmożone pragnienie, potrzeba częstego oddawania moczu.
2. Rozdrażnienie, zaburzenia koncentracji.
3. Złe samopoczucie, osłabienie, przygnębienie, apatia. Jeżeli do ww. objawów dołączą: ból głowy, ból brzucha, nudności i wymioty, ciężki oddech. może to świadczyć o rozwoju kwasicy cukrzycowej. Należy wtedy bezzwłocznie:
4. Zbadać poziom glukozy.
5. Skontaktować się z rodzicami lub wezwać pogotowie.

POSTĘPOWANIE PRZY HIPERGLIKEMII

1. Podajemy insulinę (tzw. dawka korekcyjna),
2. Uzupełniamy płyny (dziecko powinno dużo pić, przeciętnie 1litr w okresie 1,5-2 godz., najlepszym płynem jest niegazowana woda mineralna),
3. Samokontrola (badanie moczu na obecność cukromoczu i ketonurii, po około 1 godz. należy dokonać kontrolnego pomiaru glikemii),
4. W razie stwierdzenia hiperglikemii dziecko nie powinno jeść, dopóki poziom glikemii nie obniży się.

Niezbędnik szkolny, czyli co uczeń z cukrzycą zawsze powinien mieć ze sobą w szkole:

1. Pen – „wstrzykiwacz" z insuliną.
2. Pompę insulinową, jeżeli jest leczone przy pomocy pompy.
3. Nakłuwacz z zestawem igieł.
4. Glukometr z zestawem pasków oraz gazików.
5. Plastikowy pojemnik na zużyte igły i paski.
6. Drugie śniadanie lub dodatkowe posiłki przeliczone na wymienniki np. przeznaczone na „zabezpieczenie" zajęć wf w danym dniu.
7. Dodatkowe produkty – soczek owocowy, tabletki z glukozą w razie pojawienia się objawów hipoglikemii.
8. Telefon do rodziców.
9. Informację w postaci kartki lub bransoletki na rękę, która informuje, że dziecko choruje na cukrzycę.
10. Glukagon (zestaw w pomarańczowym pudełku).

Szkolny kodeks praw dziecka z cukrzycą – każdemu dziecku z cukrzycą typu 1 należy zapewnić w szkole:

1. Możliwość zmierzenia poziomu glukozy na glukometrze w dowolnym momencie – także w trakcie trwania lekcji.
2. Możliwość podania insuliny.

3. Możliwość zmiany zestawu infuzyjnego w przypadku leczenia osobista pompą insulinową w odpowiednich warunkach zapewniających bezpieczeństwo i dyskrecję.
4. Właściwe leczenie niedocukrzenia zgodnie ze schematem ustalonym z rodzicami dziecka.
5. Możliwość spożycia posiłków o określonej godzinie, a jeśli istnieje taka potrzeba, nawet w trakcie trwania lekcji.
6. Możliwość zaspokojenia pragnienia oraz możliwość korzystania z toalety, także w czasie trwania zajęć lekcyjnych.
7. Możliwość uczestniczenia w pełnym zakresie w zajęciach wychowania fizycznego oraz różnych zajęciach pozaszkolnych, np. wycieczkach turystycznych, zielonych szkołach.

DZIECKO Z PADACZKĄ

Padaczką określamy skłonność do występowania nawracających, nie prowokowanych napadów. Napadem padaczkowym potocznie nazywamy napadowo występujące zaburzenia w funkcjonowaniu mózgu objawiające się widocznymi zaburzeniami, zwykle ruchowymi. Niekiedy jedynym widocznym objawem napadu są kilkusekundowe zaburzenia świadomości. Napady padaczkowe dzieli się na napady pierwotne uogólnione oraz napady częściowe (zlokalizowane).

Napady pierwotnie uogólnione.

1. Napady nieświadomości, najczęściej kilkusekundowa utrata kontaktu z otoczeniem. Atypowym napadom nieświadomości mogą towarzyszyć mruganie lub gwałtowne 5 ruchy o niewielkim zakresie w obrębie ust.
2. Napady atoniczne – napad spowodowany nagłym i krótkotrwałym obniżeniem napięcia mięśniowego w określonych grupach mięśni.
3. Napady toniczne – występuje głównie u małych dzieci zazwyczaj podczas zasypiania lub budzenia; charakteryzuje się nagłym, symetrycznym wzrostem napięcia mięśni w obrębie kończyn i tułowia.
4. Napady toniczno-kloniczne – w fazie tonicznej dochodzi do nagłej utraty przytomności, skurczu mięśni, zatrzymania oddechu; faza kloniczna charakteryzuje się rytmicznymi, gwałtownymi skurczami mięśni kończyn i tułowia, następnie przechodzi w kilkuminutową śpiączkę.
5. Napady kloniczne – napady głównie u niemowląt i małych dzieci, częściej w przebiegu gorączki, cechują je symetryczne skurcze mięśni kończyn występujące seriami.
6. Napady miokloniczne – charakteryzują się gwałtownymi synchronicznymi skurczami mięśni szyi, obręczy barkowej, ramion i ud przy względnie zachowanej świadomości chorego.

Napady częściowe

1. Napady częściowe z objawami prostymi –świadomość w czasie napadów jest na ogół zachowana, zwykle napady dotyczą określonej okolicy np. ręki lub ust.
2. Napady częściowe z objawami złożonymi – niektórym napadom mogą towarzyszyć zaburzenia świadomości o charakterze omamów i złudzeń; pacjent ma wrażenie, że już znajdował się w danej sytuacji życiowej lub przeciwnie, że nie zna sytuacji i przedmiotów, z którymi w rzeczywistości się już stykał, do tego typu napadów zaliczane są także napady psychoruchowe z towarzyszącymi im różnymi automatyzmami (cmokanie), u dzieci mogą niekiedy występować napady nietypowe, manifestujące się klinicznie bólami brzucha, głowy, omdleniami, napadami lęku itp.
3. Napady częściowe wtórnie uogólnione – rozpoczyna się zwykle od napadowych mioklonicznych lub klonicznych skurczów ograniczonych do określonych grup mięśni, aby następnie rozprzestrzenić się i doprowadzić do wtórnie uogólnionego napadu toniczno-klonicznego (tzw. napadu dużego).

Zespoły padaczkowe wieku dziecięcego – zespół Westa, zespół Lennoxa-Gastauta, dziecięca padaczka nieświadomości (piknolepsja), padaczka Rolanda, młodzieńcza padaczka nieświadomości, zespół Janza, padaczka odruchowa, omdlenia odruchowe, napady rzekomopadaczkowe. Leczenie padaczki jest procesem przewlekłym, wymaga systematycznego, codziennego podawania leków. Nagłe przerwanie leczenia, pominięcie którejś dawki, może zakończyć się napadem lub stanem padaczkowym. Z tego powodu tak ważne jest aby pacjent mógł systematycznie przyjmować leki. W trakcie włączania leczenia lub jego modyfikacji dziecko może wykazywać objawy senności, rozdrażnienia, zawrotów głowy.

W RAZIE WYSTĄPIENIA NAPADU NALEŻY:

1. Przede wszystkim zachować spokój.
2. Ułożyć chorego w bezpiecznym miejscu w pozycji bezpiecznej, na boku.
3. Zabezpieczyć chorego przed możliwością urazu w czasie napadu – zdjąć okulary, usunąć z ust ciała obce, podłożyć coś miękkiego pod głowę.
4. Asekurować w czasie napadu i pozostać z chorym do odzyskania pełnej świadomości.

NIE WOLNO

1. Podnosić pacjenta.
2. Krępować jego ruchów.
3. Wkładać czegokolwiek między zęby lub do ust.

Pomoc lekarska jest potrzebna, jeżeli był to pierwszy napad w życiu lub napad trwał dłużej niż 10 minut albo jeśli po napadzie wystąpiła długo trwająca gorączka, sugerująca zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych.

Dzieciom chorym na padaczkę trudniej jest wykorzystać w pełni swoje możliwości edukacyjne z przyczyn medycznych i społecznych. Narażone są na wyższy poziom stresu wynikający z obawy przed napadem i komentarzami, stąd też częściej występują u nich cechy zespołu nadpobudliwości psychoruchowej, trudności w czytaniu i pisaniu oraz inne trudności szkolne. W razie narastających trudności szkolnych, trzeba zapewnić dziecku możliwość douczania, zorganizować odpowiednio czas na naukę, z częstymi przerwami na odpoczynek, modyfikować i zmieniać sposoby przyswajania wiadomości szkolnych. Nie należy z zasady zwalniać dziecka z zajęć wychowania fizycznego ani z zabaw i zajęć ruchowych w grupie rówieśników. Należy jedynie dbać o to, aby nie dopuszczać do nadmiernego obciążenia fizycznego i psychicznego. Gdy zdarzają się napady, dziecko powinno mieć zapewnioną opiekę w drodze do i ze szkoły.

DZIECKO PRZEWLEKLE CHORE

Choroba przewlekła to proces patologiczny trwający ponad 4 tygodnie, cechujący się brakiem nasilonych objawów chorobowych. Długotrwała choroba i częste hospitalizacje mogą okresowo uniemożliwiać choremu dziecku przebywanie w grupie rówieśników, a także zaspokajanie wielu ważnych potrzeb psychicznych, fizycznych i społecznych. Przeciwdziałanie niekorzystnym skutkom choroby przewlekłej, polega między innymi na udzielaniu dziecku i jego rodzinie pomocy w budowaniu nowej koncepcji życia z chorobą i pomimo choroby. Odbudowa poczucia bezpieczeństwa jest jednym z najważniejszych zadań osób pomagających choremu dziecku i jego rodzinie. Dziecko może czuć się mniej bezradne i zagubione, gdy ma okazję do odnoszenia sukcesów i poradzenia sobie z trudnymi sytuacjami. Zatem dostrzeganie i eksponowanie osiągnięć dziecka, chwalenie go za nie i nagradzanie jest jednym z kierunków pomagania mu w pokonywaniu poczucia bezradności. Drugi ważny kierunek to uczenie dziecka nowych umiejętności- zarówno tych przydatnych w pokonywaniu

trudności związanych z chorowaniem, jak i tych otwierających mu nowe, wolne od ograniczeń pola aktywności, poszerzających jego „obszar wolności". Szkoła pełni w życiu chorego dziecka szczególną rolę. Jest to miejsce, w którym może się ono uczyć i bawić, rozwijać swoje zdolności i umiejętności, może przeżywać radość i dumę ze swojej aktywności, a także budować dobre relacje z innymi dziećmi. Obecność przyjaznych nauczycieli i rówieśników jest bardzo ważna dla prawidłowego rozwoju emocjonalnego i społecznego chorego dziecka. Niezwykle ważne jest przekazanie nauczycielom informacji o wpływie choroby dziecka na funkcjonowanie psychiczne, fizyczne i społeczne ucznia. Niektóre leki mogą działać pobudzająco a inne usypiająco. Może to mieć wpływ na zachowanie się dziecka lub możliwość efektywnego uczenia się. Dzięki informacjom od rodziców i lekarzy, nauczyciel może poznać chorobę dziecka w takim zakresie, aby w razie potrzeby, w odpowiednim czasie, udzielić mu niezbędnej pomocy i wsparcia oraz zapewnić bezpieczne warunki na terenie szkoły. Także dostosować sposoby komunikowania się oraz sposoby i formy nauczania do potrzeb i aktualnych możliwości chorego dziecka. Wzajemne kontakty pomiędzy szkołą i rodzicami powinny być stałe i systematyczne, oparte na zaufaniu, spokojnej, wzajemnej wymianie informacji oraz współpracy i zrozumieniu.

Główne sposoby pomocy przewlekle choremu dziecku możliwe do zrealizowania na terenie przedszkola/szkoły:

1. zapewnienie poczucia bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego,
2. pomoc w pokonywaniu trudności, uczenie nowych umiejętności,
3. budowanie dobrego klimatu i przyjaznych relacji w grupie/klasie,
4. przygotowanie dzieci zdrowych na spotkanie chorego kolegi,
5. traktowanie chorego dziecka jako pełnoprawnego członka grupy/klasy,
6. uwrażliwianie dzieci zdrowych na potrzeby i przeżycia dziecka chorego,
7. uwrażliwianie dziecka chorego na potrzeby i przeżycia innych dzieci,
8. motywowanie do kontaktów i współdziałania z innymi dziećmi,
9. rozwijanie zainteresowań, samodzielności dziecka,
10. dostarczanie wielu możliwości do działania i osiągania sukcesów,
11. motywowanie do aktywności.

ZAŁĄCZNIK NR 1 – Upoważnienie rodziców (opiekunów prawnych) do podawania leków dziecku z chorobą przewlekłą wraz z dokumentacją medyczną dziecka i zaświadczeniem lekarskim.

ZAŁĄCZNIK NR 2 – Upoważnienie rodziców (opiekunów prawnych) do podawania leków dziecku z chorobą lokomocyjną.

ZAŁĄCZNIK NR 3– Zgoda nauczyciela/pracownika do podawania leków dziecku z chorobą przewlekłą.

ZAŁĄCZNIK NR 4– Rejestr podawanych leków

Załącznik nr 1

UPOWAŻNIENIE RODZICÓW DO PODAWANIA LEKÓW DZIECKU Z CHOROBĄ PRZEWLEKŁĄ

Ja, niżej podpisany .....

(imię, nazwisko rodziców (opiekunów prawnych)

upoważniam Panią .....

(imię, nazwisko pracownika przedszkola/szkoły)

do podawania mojemu dziecku .....

(imię, nazwisko dziecka)

leku

.....

.....

(nazwa leku, dawka, częstotliwość podawania/godzina, okres leczenia)

Do upoważnienia dołączam aktualne zaświadczenie lekarskie o konieczności podawania leku wraz z dokumentacją medyczną dziecka.

….....

Podpis - imię, nazwisko rodziców (opiekunów prawnych)

……., dn. .....

Załącznik nr 2

UPOWAŻNIENIE RODZICÓW DO PODAWANIA LEKÓW DZIECKU Z CHOROBĄ LOKOMOCYJNĄ

Ja, niżej podpisany .....

(imię, nazwisko rodziców (opiekunów prawnych)

upoważniam Panią .....

(imię, nazwisko pracownika przedszkola/szkoły)

do podawania mojemu dziecku .....

(imię, nazwisko dziecka)

leku

.....

.....

(nazwa leku, dawka, częstotliwość podawania/godzina)

w dniu…….

….....

Podpis - imię, nazwisko rodziców (opiekunów prawnych)

……., dn. .....

Załącznik nr 3

ZGODA NAUCZYCIELA /PRACOWNIKA PRZEDSZKOLA/SZKOŁY NA PODAWANIE LEKÓW DZIECKU Z CHOROBĄ PRZEWLEKŁĄ

Ja, niżej podpisana ….....

(imię, nazwisko pracownika przedszkola/szkoły)

wyrażam zgodę na podawanie dziecku ….....

(imię, nazwisko dziecka)

leku

.....

.....

(dawka, nazwa leku, częstotliwość podawania/godzina, okres leczenia)

Oświadczam, że zostałam poinstruowana o sposobie podania leku (wykonania czynności medycznej).

.....

(imię, nazwisko pracownika przedszkola/szkoły)

……., dn. .....

Załącznik nr 4

REJESTR LEKÓW:

Imię i nazwisko dziecka	Nazwa podawanego leku	Data i godzina podania leku	Dawka	Podpisy osób upoważnionych do podania leku

OŚWIADCZENIE RODZICÓW/OPIEKUNÓW PRAWNYCH

Wyrażam zgodę na wezwanie karetki pogotowia ratunkowego do mojego dziecka w razie zagrożenia życia lub zdrowia oraz w razie konieczności zabrania córki/syna do szpitala.

.....

(data i podpis rodzica/opiekuna prawnego)

Zapoznałam się z procedurą:

1……
2……..
3……
4……..
5……..
6……
7…….
8……
9……..
10……

II. WYSTĄPIENIA CHOROBY ZAKAŹNEJ I ZAGROŻENIA EPIDEMIĄ

Cel procedury:

Zasady postępowania mają zapewnić ochronę zdrowia dziecka, podczas jego pobytu w przedszkolu/szkole oraz nierozprzestrzenianie się choroby.

Zakres procedury:

Dokument reguluje zasady bezpiecznego i higienicznego pobytu dziecka w przedszkolu/szkole, określa sposoby monitorowania oraz uprawnienia i obowiązki nauczycieli oraz rodziców w stosunku do chorych dzieci.

Po otrzymaniu informacji o zagrożeniu epidemią- działania w zakresie profilaktyki zdrowotnej:

1. Dyrektor, lub wyznaczona przez niego osoba np. pielęgniarka szkolna, zobowiązany jest do zapoznania nauczycieli i pracowników niepedagogicznych z rekomendowanymi przez Głównego Inspektora Sanitarnego, Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Edukacji Narodowej, organ prowadzący działaniami w zakresie profilaktyki zdrowotnej.
2. Dyrektor zobowiązany jest do monitorowania komunikatów publikowanych na stronach Głównego Inspektora Sanitarnego, Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Edukacji Narodowej.
3. Dyrektor informuje rodziców i uczniów o wdrożonych na terenie szkoły procedurach i udostępnia im komunikaty i zalecenia wydawane przez służby sanitarne.
4. Dyrektor apeluje do rodziców, by nie posyłali do przedszkola i szkoły przeziębionych i chorych dzieci.
5. Dyrektor zaleca, by do pracy nie przychodzili chorzy nauczyciele i pracownicy niepedagogiczni.
6. W okresie epidemii nie organizowane są wycieczki do krajów i rejonów, w których wykryto ogniska epidemii.
7. Dyrektor zobowiązuje wychowawców i nauczycieli przyrody/biologii do przeprowadzenia lekcji na temat przestrzegania podstawowych zasad higieny, w tym np. częstego mycia rąk z użyciem ciepłej wody i mydła oraz ochrony podczas kaszlu i kichania.
8. Dyrektor zobowiązuje pracowników szkoły do:
   - kilkakrotnej w ciągu dnia dezynfekcji blatów ławek i stołów, klamek w drzwiach, baterii sanitarnych, poidełka,
   - uzupełniania na bieżąco w sanitariatach mydła w dozownikach i ręczników papierowych do rąk.

Po otrzymaniu informacji o podejrzeniu niebezpiecznej choroby zakaźnej u dziecka/ucznia należy:

1. Wychowawca potwierdza wiadomość u rodziców, dyrektor lub upoważniona osoba u lekarza lub dyżurującego inspektora sanitarnego.
2. Dyrektor lub upoważniona przez niego osoba ustala z dyżurującym inspektorem sanitarnym sposób postępowania.
3. Dyrektor zawiadamia organ prowadzący i kuratora oświaty.
4. Dyrektor lub upoważniona przez niego osoba informuje nauczycieli, pracowników szkoły, uczniów i rodziców o wystąpieniu choroby zakaźnej i zagrożeniu epidemią – zobowiązuje do przestrzegania zaleceń służb sanitarnych.
5. Dyrektor lub upoważniona przez niego osoba organizuje w razie możliwości spotkanie rodziców z lekarzem chorób zakaźnych, przedstawicielem Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej lub pielęgniarką szkolną.

III. WYSTĄPIENIE WSZAWICY W PRZEDSZKOLU/SZKOLE

Cel procedury:

Zasady postępowania mają zapewnić higieniczne warunki pobytu dzieci w przedszkolu/szkole oraz chronić przed rozprzestrzenianiem się wszawicy w placówce.

Zakres procedury:

Dokument reguluje zasady bezpiecznego i higienicznego pobytu dziecka w przedszkolu/szkole, określa sposoby monitorowania oraz uprawnienia i obowiązki nauczycieli oraz rodziców w stosunku do dzieci zarażonych wszawicą.

Uczestnicy postępowania – zakres odpowiedzialności:

1. Obowiązki dyrektora, rodziców i pracowników placówki:

1) Rodzice/prawni opiekunowie powinni monitorować na bieżąco czystość skóry Glowy dziecka, a w przypadku zauważenia wszawicy odizolować dziecko od innych dzieci, oczyścić głowę i zgłosić zdarzenie dyrektorowi placówki. **Nie wolno przyprowadzać do przedszkola/szkoły dziecka zarażonego wszawicą.**
2) Nauczyciele/pracownicy zobowiązani są do natychmiastowego zgłoszenia dyrektorowi placówki sygnałów dotyczących pojawienia się w placówce wszawicy.
3) Dyrektor jest zobowiązany do zlecenia przeprowadzenia kontroli pielęgniarce szkolnej. Kontrolą obejmuje się wszystkie dzieci w szkole.
4) Dyrektor informuje rodziców dzieci o wystąpieniu wszawicy w przedszkolu i zobowiązuje ich do kontroli czystości głowy swojego dziecka.

2. Opis procedury:

1) Rodzice/prawni opiekunowie dziecka są informowani za pośrednictwem e-dziennika o terminie planowanej kontroli higienicznej w szkole.
2) Dyrektor placówki, po uzyskaniu zgody rodziców, zarządza przeprowadzenie przez pielęgniarkę kontroli czystości skóry głowy u wszystkich dzieci w klasie, z zachowaniem zasady bezpieczeństwa i komfortu psychicznego dzieci (kontrola indywidualna w gabinecie pielęgniarki). Kontrola może również zostać przeprowadzona z inicjatywy pielęgniarki szkolnej.
3) Wychowawca zawiadamia rodziców dzieci, u których stwierdzono wszawicę, o konieczności podjęcia niezwłocznie zabiegów higienicznych skóry głowy. W razie potrzeby informuje o sposobach zwalczania wszawicy. Może przekazać przygotowane wcześniej materiały informacyjne. Podczas rozmowy zachowuje zasady intymności.
4) Pielęgniarka szkolna informuje dyrektora placówki o wynikach kontroli i skali zjawiska w klasie/grupie dzieci ewentualnie w całej szkole.
5) Dyrektor lub wychowawca grupy/klasy informuje wszystkich rodziców dzieci o stwierdzeniu wszawicy w szkole lub przedszkolu. Zaleca:

a) w sytuacji zauważenia gnid lub wszy we włosach dziecka należy zastosować dostępne w aptekach preparaty, które skutecznie likwidują pasożyty i ich jaja,
b) w sytuacji wystąpienia wszawicy u dziecka kuracji powinni poddać się wszyscy domownicy,
c) codzienne częste czesanie gęstym grzebieniem lub szczotką, związywanie włosów w sytuacjach narażenia na bliski kontakt z innymi osobami, częste mycie włosów, przestrzeganie zasad higieny (własne szczotki, grzebienie, spinki, gumki)- utrudniają zagnieżdżenie się pasożytów,

d) częste mycie i kontrolowanie głowy dziecka pozwala szybko zauważyć zakażenie,
e) kontrolowanie głowy dziecka powinno odbywać się codziennie po przyjściu do domu; po powrocie ze szkoły, przychodni, sklepu, miejsc zbiorowych zabaw dzieci i innych miejsc skupiających ludzi,
f) szampony i inne produkty „przeciwko wszom" nie zabezpieczają przed zakażeniem i nie powinny być stosowane jako jedyny środek zapobiegawczy, zgodnie z instrukcją zamieszczoną na opakowaniach tych produktów zaleca się powtórzenie kuracji w odstępie kilku dni (mniej więcej 7-10 dni) w celu zabicia larw,
g) do kuracji trzeba użyć grzebienia o bardzo gęstych zębach, usunięcie gnid jest niezbędne, ale i bardzo trudne, dlatego zaleca się ich pojedyncze ściąganie z włosów,
h) grzebienie i szczotki należy myć w gorącej wodzie z dodatkiem szamponu przeciw wszom i moczyć w wodzie około 1 godziny,
i) ubrania, prześcieradła, poszewki na poduszki, pościele, ręczniki trzeba prac w pralce w temperaturze 60° i wyprasować.

6) Pielęgniarka szkolna po upływie od 7 do 10 dni kontroluje stan czystości skóry głowy dzieci po przeprowadzonych zabiegach higienicznych przez rodziców.

7) W sytuacji stwierdzenia nieskuteczności zalecanych działań pielęgniarka zawiadamia o tym dyrektora placówki w celu podjęcia bardziej radykalnych kroków.

8) Jeśli rodzice uchylają się od podjęcia kuracji dyrektor szkoły zawiadamia ośrodek pomocy społecznej o konieczności wzmożenia nadzoru nad realizacją funkcji opiekuńczych przez rodziców dziecka oraz udzielenia im potrzebnego wsparcia.

IV. NIETRZEŹWI RODZICE/ OPIEKUNOWIE PRAWNI LUB OSOBY UPOWAŻNIONE PRZEZ RODZICOW ZGŁASZAJĄCY SIĘ PO ODBIÓR DZIECI

1. Nauczyciel/pracownik szkoły/przedszkola nie może powierzyć opieki nad dzieckiem osobie znajdującej się pod wpływem alkoholu.
2. Nauczyciel szkoły/przedszkola nakazuje osobie nietrzeźwej opuszczenie terenu przedszkola/szkoły i wzywa innego opiekuna dziecka lub inną osobę do tego upoważnioną.
3. Jeżeli osoba nietrzeźwa odmawia opuszczenia szkoły nauczyciel wzywa policję.
4. O fakcie, zgłoszenia się rodzica lub opiekuna w stanie nietrzeźwym po odbiór dziecka należy bezzwłocznie powiadomić wychowawcę grupy/klasy, pedagoga szkolnego i dyrekcję placówki.
5. W sytuacji, gdy w wyznaczonym czasie nie pojawi się po odbiór dziecka trzeźwy rodzic/opiekun, nauczyciel lub dyrektor szkoły wzywa policję.
6. Z każdego zdarzenia nauczyciel sporządza notatkę.
7. W przypadku powtarzających się incydentów odbioru dziecka przez rodzica w stanie nietrzeźwym pedagog szkolny kieruje sprawę do Sądu Rodzinnego z prośbą o wgląd w sytuację rodziny.

V. UCZEŃ UCHYLAJĄCY SIĘ OD REALIZOWANIA OBOWIĄZKU SZKOLNEGO

1. Nauczyciel kontroluje systematycznie frekwencję uczniów. Odnotowuje w e-dzienniku każdą nieobecność ucznia na prowadzonych przez siebie zajęciach lekcyjnych.
2. Nieobecność ucznia powyżej 7 – 10 dni rodzic powinien zgłosić wychowawcy klasy.
3. Rodzice mają obowiązek usprawiedliwić każdą nieobecność dziecka w ciągu dwóch tygodni po powrocie dziecka do szkoły, osobiście lub za pośrednictwem e-dziennika.
4. Jeżeli nieobecności nie zostaną usprawiedliwione w wyznaczonym terminie, wychowawca powiadamia o nieobecnościach rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
5. Informacja może być przekazana za pośrednictwem e-dziennika lub telefonicznie. Rodzice mogą też być poproszeni o zgłoszenie się do szkoły w celu wyjaśnienia nieobecności dziecka.
6. W przypadku braku współpracy rodzica/prawnego opiekuna z wychowawcą, rodzic nie uczestniczy w zebraniach, konsultacjach, nie wyraża chęci na spotkania indywidualne, oraz w przypadku dalszego uchylania się ucznia od obowiązku szkolnego, wychowawca zgłasza fakt pedagogowi szkolnemu.
7. Pedagog sprawdza przyczyny nieobecności ucznia poprzez rozmowę z rodzicami ucznia na terenie szkoły bądź wywiad przeprowadzony przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej.
8. Wychowawca, pedagog szkolny oraz rodzice ucznia podejmują wspólne działania zaradcze w celu regularnego realizowania obowiązku szkolnego przez dziecko.
9. Uchylanie się od realizowania obowiązku szkolnego ma wpływ na ocenę z zachowania ucznia.
10. W sytuacji, gdy dziecko w dalszym ciągu nie realizuje obowiązku szkolnego, dyrektor szkoły kieruje wniosek o wszczęcie egzekucji administracyjnej do organu egzekucyjnego, jakim jest gmina.
11. Środkiem egzekucji administracyjnej obowiązku szkolnego jest grzywna.
12. Pedagog szkolny w porozumieniu z wychowawcą ucznia pisemnie informuje Sąd Rejonowy, Wydział Rodzinny i Nieletnich o uchylaniu się ucznia od obowiązku szkolnego.

VI. UCZEŃ MA TRUDNOŚCI W NAUCE

1. W sytuacji gdy uczeń ma trudności w opanowaniu wiedzy i umiejętności określonych podstawą programową, nauczyciel przedmiotu informuje rodziców/prawnych opiekunów oraz wychowawcę o zakresie i charakterze trudności.
2. W rozmowie z uczniem, rodzicami/opiekunami prawnymi, wychowawcą i pedagogiem nauczyciel przedmiotu zbiera informacje, które ułatwią określenie prawdopodobnych przyczyn trudności.
3. Nauczyciel przedmiotu daje uczniowi wskazówki do pracy, określa formy, terminy uzupełnienia wiedzy.
4. Nauczyciel przedmiotu udziela rodzicom/prawnym opiekunom porady dotyczącej indywidualnej pracy dziecka w domu i informuje o formach pomocy dla ucznia realizowanych w szkole np. indywidualna pomoc nauczyciela, pomoc koleżeńska.
5. Nauczyciel przedmiotu sporządza notatkę z przeprowadzonej z rodzicem i uczniem rozmowy. Rodzic potwierdza ją podpisem.

6. W sytuacji gdy uczeń, w określonym przez nauczyciela czasie, nie poczynił postępów mimo zastosowanych form pomocy lub gdy odmawia uczestnictwa w nich, lub gdy charakter trudności jest szerszy wychowawca informuje rodziców/ prawnych opiekunów o potrzebie zdiagnozowania przyczyn trudności w poradni psychologiczno - pedagogicznej.

VII. PODEJRZENIE, ŻE UCZEŃ JEST OFIARĄ PRZEMOCY W RODZINIE

1. Nauczyciel przyjmuje informację, zapewniając dyskrecję zgłaszającemu poprzez wysłuchanie go bez świadków. Zapisuje datę i godzinę zgłoszenia.
2. Nauczyciel informuje o zaistniałym fakcie lub zdarzeniach wychowawcę klasy lub/i dyrektora szkoły.
3. Wychowawca informuje dyrektora i pedagoga szkoły, o ile nie zrobił tego nauczyciel.
4. Jeżeli stan ucznia wskazuje na zagrożenie jego zdrowia i życia, dyrektor lub pedagog wzywa lekarza.
5. Dyrektor i pedagog, dbając o dyskrecję, przeprowadzają rozmowę z poszkodowanym, o ile jest to możliwe (gdzie i kiedy doszło do zdarzenia lub zdarzeń, jaka była ich częstotliwość).
6. Pedagog zawiadamia lub/i wzywa do szkoły rodzica (prawnego opiekuna lub osobę z najbliższej rodziny) pokrzywdzonego, którego sprawa nie dotyczy.
7. Dyrektor podejmuje decyzję o wdrożeniu procedury „Niebieska Karta" i wyznacza pedagoga, który ją przeprowadza.
8. Dyrektor/pedagog niezwłocznie po wdrożeniu procedury zawiadamia przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego i przekazuje mu sporządzoną dokumentację pokrzywdzonego.
9. W przypadku osoby nieletniej dyrektor/pedagog zawiadamia sąd rodzinny i nieletnich.

VIII. AGRESYWNE ZACHOWANIE UCZNIA

1. Nauczyciel obserwujący takie zachowanie ma obowiązek przerwania go, używając perswazji słownej lub fizycznej.
2. Powiadamia wychowawców uczniów o zdarzeniu.
3. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności nauczyciela – świadka zdarzenia (zidentyfikowanie ofiary, agresora, świadka, ocena zdarzenia, wyciągnięcie wniosków).
4. Wychowawca sporządza notatkę (opis zdarzenia, osoby uczestniczące, sprawca, poszkodowany), przechowuje ją w zeszycie wychowawcy.
5. Wychowawca informuje rodziców o zaistniałej sytuacji.
6. Wychowawca zgłasza sprawę do pedagoga szkolnego i dyrektora/wicedyrektora szkoły.
7. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem i dyrektorem/wicedyrektorem szkoły uzgadnia sankcje w stosunku do sprawcy zdarzenia w oparciu o statut szkoły.
8. Wychowawca przekazuje rodzicom w formie pisemnej lub ustnej informacje na temat zastosowanych wobec ucznia konsekwencji.

IX. NIEPEŁNOLETNIA UCZENNICA W CIĄŻY

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który dowiedział się (lub ma podejrzenia), że uczennica jest w ciąży, niezwłocznie informuje o tym wychowawcę klasy. Wychowawca przekazuje informację dyrektorowi szkoły i pedagogowi szkolnemu.
2. Wychowawca klasy, pedagog szkolny i dyrektor szkoły spotykają się, aby zebrać więcej informacji o uczennicy oraz o jej sytuacji rodzinnej.
3. Wychowawca i/lub pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczennicą, starając się ustalić, czy rodzice już wiedzą o jej ciąży oraz czy ciąża nie jest wynikiem przestępstwa (gwałtu). W tym przypadku należy powiadomić organy ścigania.
4. Wychowawca klasy, pedagog szkolny i dyrektor szkoły ustalają formy pomocy, jakie zaproponują uczennicy oraz szczegóły dotyczące sposoby przeprowadzania rozmowy z uczennicą i jej rodzicami lub prawnymi opiekunami.
5. W sytuacji, gdy rodzice lub opiekunowie prawni nie wiedzą jeszcze o ciąży i uczennica boi się im o tym powiedzieć, może prosić o pośredniczenie w poinformowaniu ich o swojej sytuacji. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem szkolnym podejmują stosowne działania z zachowaniem szczególnej ostrożności i dyskrecji.
6. Wychowawca w obecności pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły informuje uczennicę i jej rodziców lub opiekunów prawnych o możliwych formach pomocy ze strony szkoły. Wyjaśnia szczegółowo warunki i zasady korzystania z każdej z przedstawionych form pomocy. Odpowiada na pytania i wątpliwości.
2. Uczennica z rodzicami lub opiekunami prawnymi podejmują - w ustalonym terminie - decyzję w sprawie form pomocy, z których chcieliby skorzystać. O podjętej decyzji informują wychowawcę klasy i dyrektora.
3. Wychowawca klasy, pedagog, dyrektor i rodzice lub opiekunowie prawni uczennicy podejmują działania niezbędne do przyznania uczennicy możliwości kontynuowania nauki (np. indywidualne nauczanie).
4. Wychowawca klasy i pedagog szkolny uzgadniają rodzaj i sposób świadczenia uczennicy i jej rodzinie pomocy i wsparcia (materialnego – wnioskując do GOPS, psychologicznego, organizacyjnego). Podejmują działania, w tym kształtujące pozytywne postawy rówieśników (np. spotkania ze specjalistami, warsztaty kształtujące postawy empatii i tolerancji).
5. Dyrektor informuje radę pedagogiczną o ciąży uczennicy oraz o uzgodnionym sposobie postępowania. Przypomina o potrzebie zachowania dyskrecji oraz o tym, że nauczyciele są zobowiązani do nie ujawniania spraw poruszanych na zebraniu rady pedagogicznej, które mogą naruszać dobra osobiste uczniów lub ich rodziców.
12. Wychowawcy klas w porozumieniu z pedagogiem szkolnym, pielęgniarką przeprowadzają zajęcia lub warsztaty kształtujące u uczniów postawy akceptacji i empatii w związku z zaistniałą sytuacją. Mogą ponadto przeprowadzić, np. z udziałem lekarza lub innego specjalisty, zajęcia podnoszące poziom wiedzy z zakresu świadomej prokreacji, inicjacji seksualnej, antykoncepcji.
13. Wychowawca i wyznaczeni nauczyciele wdrażają uzgodniony z uczennicą sposób realizacji nauki.

X. WYSTĘPOWANIE W SZKOLE AKTU LUB AKTÓW AGRESJI I PRZEMOCY, W TYM CYBERPRZEMOCY

1. Nauczyciel przyjmuje informację, zapewniając dyskrecję zgłaszającemu poprzez wysłuchanie go bez świadków.
2. Nauczyciel informuje o zaistniałym fakcie lub zdarzeniach wychowawcę klasy lub/i dyrektora szkoły i niezwłocznie wraca na zajęcia.
3. Wychowawca informuje o zdarzeniu dyrektora szkoły i pedagoga, o ile nie zrobił tego nauczyciel.
4. Jeżeli stan ucznia wskazuje na zagrożenie jego zdrowia i/lub życia, dyrektor lub pedagog wzywa lekarza.
5. Jeżeli akt agresji/przemocy ma znamiona przestępstwa lub czynu karalnego, dyrektor wzywa policję i następnie wdrażana jest procedura przewidziana dla takiej sytuacji.
6. Jeśli akt agresji/przemocy nie ma powyższego charakteru, wychowawca klasy lub pedagog przeprowadzają rozmowę z poszkodowanym (gdzie i kiedy doszło do zdarzenia lub zdarzeń, jaka była ich częstotliwość), dbając o dyskrecję, oraz rozmawiają ze sprawcą/sprawcami oraz ewentualnymi świadkami.
7. Wychowawca klasy lub pedagog zawiadamia lub/i wzywa do szkoły rodziców (opiekunów prawnych) pokrzywdzonego i sprawcy.
8. Jeśli rodzice/opiekunowie prawni współpracują ze szkołą, ustala się działania wobec sprawcy (takie jak: rozmowy z wychowawcą i pedagogiem, terapia psychologiczna, monitoring zachowania prowadzony przez wychowawcę i zespół klasowy, kary rodzicielskie i statutowe – nagana, obniżenie oceny zachowania), wobec poszkodowanego (np. rozmowy z wychowawcą i pedagogiem, terapia psychologiczna, zadośćuczynienie) oraz świadków (rozmowy wychowawcze).
9. Jeśli rodzice/opiekunowie prawni nieletniego sprawcy nie współpracują ze szkołą lub podjęte działania są nieskuteczne, a akty agresji/przemocy są częste, dyrektor /pedagog zawiadamia policję lub/i sąd rodzinny i nieletnich.
10. Gdy sprawca uporczywych aktów agresji jest pełnoletni, poszkodowani nie chcą składać wniosków o ściganie, a szkoła wyczerpała wszelkie środki wychowawcze i dyscyplinujące, sprawca zostaje skreślony z listy uczniów w sposób przewidziany w statucie szkoły.
11. W przypadku gdy sprawca agresji/przemocy jest nieznany, dyrektor/pedagog po rozpoznaniu sprawy informuje rodziców/rodzica (opiekuna prawnego) ucznia poszkodowanego o możliwości zawiadomienia policji lub sam zawiadamia policję.

XI. ZNALEZIENIE NA TERENIE SZKOŁY SUBSTANCJI PRZYPOMINAJĄCEJ NARKOTYK

1. Nauczyciel zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz zapobiega jej ewentualnemu zniszczeniu, ale nie zabiera jej z miejsca znalezienia.
2. Nauczyciel niezwłocznie powiadamia o zaistniałym fakcie dyrektora szkoły.

3. Dyrektor szkoły zawiadamia pedagoga oraz wzywa policję lub policjantów z posterunku/ dzielnicowego, którzy w miarę możliwości ustalają, do kogo należy znaleziona substancja.
4. Wyznaczony przez dyrektora pracownik pedagogiczny, sporządza notatkę służbową.
5. Policjanci z posterunku/ dzielnicowy po rozeznaniu sytuacji zawiadamiają odpowiedni wydział policji.
6. Po przyjeździe policji dyrektor lub pedagog niezwłocznie wskazują funkcjonariuszom miejsce z zabezpieczoną substancją oraz przekazują informacje dotyczące szczegółów zdarzenia i dalej postępują zgodnie ze wskazaniami policjantów.

XII. WYPADEK UCZNIA W SZKOLE

Cel procedury:

Zapewnienie profesjonalnych działań pracowników szkoły gwarantujących poszkodowanemu w wypadku w szkole uczniowi należytą opiekę i niezbędną pomoc.

Zakres procedury:

Dokument reguluje zasady bezpiecznego i higienicznego pobytu dziecka w przedszkolu/szkole, określa sposoby udzielanej pomocy w sytuacji, gdy uczeń uległ wypadkowi.

Uczestnicy postępowania – zakres odpowiedzialności:

1. Nauczyciel/pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku ucznia:

a) niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprowadzając fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy,
b) nie dopuszcza do zajęć lub przerywa je wyprowadzając uczniów z miejsca zagrożenia, jeżeli miejsce, w którym są lub będą prowadzone zajęcia może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa uczniów;
c) jeśli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia z klasą – prosi o nadzór nad swoimi uczniami nauczyciela uczącego w najbliższej sali lub pracownika niepedagogicznego szkoły,
d) niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły.

Opis procedury:

Wypadek ucznia jest to nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w czasie pozostawania ucznia pod opieką szkoły: na terenie szkoły lub poza jej terenem (w trakcie wycieczki lub wyjścia pod opieką nauczycieli).

1. Udzielenie pierwszej pomocy przedmedycznej poszkodowanemu w wypadkach jest prawnym obowiązkiem każdego pracownika szkoły. Jej nieudzielenie, szczególnie w odniesieniu do osoby odpowiedzialnej za bezpieczeństwo ucznia, skutkuje sankcją karną.

2. Po udzieleniu pierwszej pomocy o każdym wypadku dyrektor Szkoły, pedagog lub nauczyciel pod opieką którego przebywał uczeń w chwili wypadku, powiadamia rodziców poszkodowanego ucznia i ustala z rodzicami:
   a) potrzebę wcześniejszego przyjścia rodzica,

b) godzinę odbioru dziecka ze Szkoły w dniu zdarzenia.

3. Fakt ten powiadamiający dokumentuje wpisem w dzienniku zajęć podając datę i godzinę powiadomienia matki/ojca/opiekuna prawnego ucznia o wypadku.

4. W każdym trudniejszym przypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy) nauczyciel lub dyrektor Szkoły wzywa Pogotowie Ratunkowe. W przypadku stwierdzenia przez lekarza konieczności przewiezienia do szpitala, przy nieobecności rodziców/ prawnych opiekunów, opiekę nad uczniem przejmuje wychowawca klasy lub wyznaczony przez dyrektora szkoły nauczyciel.

5. O każdym wypadku dyrektor Szkoły zawiadamia niezwłocznie specjalistę ds. BHP.

6. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor Szkoły zawiadamia niezwłocznie prokuratora, organ prowadzący i kuratora oświaty.

7. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor Szkoły zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.

8. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.

9. Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem Szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie.

10. Do czasu rozpoczęcia pracy przez zespół powypadkowy dyrektor zabezpiecza miejsce wypadku w sposób wykluczający dopuszczenie osób niepowołanych. Jeżeli czynności związanych z zabezpieczeniem miejsca wypadku nie może wykonać dyrektor, wykonuje je upoważniony przez dyrektora pracownik szkoły.

11. Dyrektor Szkoły powołuje **członków zespołu powypadkowego.** W skład zespołu wchodzi specjalista ds. BHP, nauczyciel/pracownik szkoły, wicedyrektor. Przewodniczącym zespołu jest specjalista od spraw BHP.

12. Zespół przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową;

a) przesłuchuje poszkodowanego ucznia (w obecności rodzica lub wychowawcy), sporządza protokół przesłuchania;
b) przesłuchuje świadków wypadku i sporządza protokoły przesłuchania (w obecności rodzica lub wychowawcy);
c) jeżeli świadkami są uczniowie – przesłuchanie odbywa się w obecności wychowawcy/pedagoga, a protokół przesłuchania odczytuje się w obecności ucznia – świadka;
d) uzyskuje pisemne zgłoszenie wypadku od nauczyciela, pod opieką którego uczeń przebywał w czasie, gdy zdarzył się wypadek.
e) uzyskuje opinię lekarską z opisem doznanych obrażeń i określeniem rodzaju wypadku;
f) sporządza protokół powypadkowy nie później niż w ciągu 21 dni od daty uzyskania zawiadomienia o wypadku;

g) przekroczenie 21 dniowego terminu może nastąpić w przypadku, gdy wystąpią uzasadnione przeszkody lub trudności uniemożliwiające sporządzenie protokołu w wyznaczonym terminie.
h) protokół powypadkowy podpisują członkowie zespołu oraz dyrektor Szkoły;
i) w sprawach spornych rozstrzygające jest stanowisko przewodniczącego zespołu;
j) członek zespołu, który nie zgadza się ze stanowiskiem przewodniczącego, może złożyć zdanie odrębne, które odnotowuje się w protokole powypadkowym;
k) przewodniczący zespołu poucza osoby reprezentujące poszkodowanego o przysługujących im prawach w toku postępowania powypadkowego;
l) z treścią protokołu powypadkowego i innymi materiałami postępowania powypadkowego zaznajamia się rodziców (opiekunów prawnych) poszkodowanego ucznia, którzy potwierdzają ten fakt podpisem w protokole;
m) protokół doręcza się rodzicom (opiekunom prawnym) poszkodowanego ucznia, którzy potwierdzają to podpisem w protokole;
n) organowi prowadzącemu i kuratorowi oświaty protokół powypadkowy doręcza się na ich wniosek;
o) protokół powypadkowy sporządza się w trzech egzemplarzach dla: poszkodowanego, szkoły, która przechowuje go w dokumentacji powypadkowej wypadku ucznia oraz dla organu prowadzącego lub kuratora oświaty (na żądanie).

13. W ciągu 7 dni od dnia doręczenia protokołu powypadkowego osoby, którym doręczono protokół, mogą złożyć zastrzeżenia do ustaleń protokołu (są o tym informowani przy odbieraniu protokołu). Zastrzeżenia składa się ustnie do protokołu powypadkowego lub na piśmie przewodniczącemu zespołu.

14. Zastrzeżenia mogą dotyczyć w szczególności:
a) niewykorzystania wszystkich środków dowodowych niezbędnych dla ustalenia stanu faktycznego;
b) sprzeczności istotnych ustaleń protokołu z zebranym materiałem dowodowy, zastrzeżenia rozpatruje organ prowadzący.

15. Po rozpatrzeniu zastrzeżeń organ prowadzący Szkołę może:

a) zlecić dotychczasowemu zespołowi wyjaśnienie ustaleń protokołu lub przeprowadzenie określonych czynności dowodowych;
b) powołać nowy zespół celem ponownego przeprowadzenia postępowania powypadkowego.

16. Dyrektor Szkoły prowadzi rejestr wypadków wg wzoru określonego w rozporządzeniu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.

17. Dyrektor Szkoły / wicedyrektor (w przypadku ich nieobecności – osoba upoważniona przez nich) omawia z pracownikami Szkoły okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobieżenia im.

XIII. KONTAKTY Z MEDIAMI W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH

1. Dyrektor sam kontaktuje się z mediami lub wyznacza osobę do kontaktu z mediami.
2. Nikt, poza wskazana osobą, z członków rady pedagogicznej ani z pracowników szkoły nie udziela wywiadów.
3. Osoba kontaktująca się z mediami stosuje się do następujących wskazówek:
   ✓ Mów pierwszy o złych wiadomościach.
   ✓ Bądź absolutnie pewien faktów i stwierdzeń, które podajesz.
   ✓ Bezwzględnie zachowaj spójność przekazu, logikę i konsekwencję.
   ✓ Nie upubliczniaj informacji dotyczących bezpieczeństwa, objętych tajemnicą.
   ✓ Analizuj dane.
   ✓ Nie snuj spekulacji, podejrzeń i nie stawiaj hipotez.
   ✓ Reaguj błyskawicznie i zdecydowanie na plotki dementując je i wykazując ich fałsz.
   ✓ Bądź opanowany i odporny na ataki słone, nie ulegaj emocjom.
   ✓ Pokazuj, że dyrektor szkoły kontroluje sytuację i ma plan wybrnięcia z niej.
   ✓ Nie ujawniaj nazwisk ofiar zanim nie dowie się o tym rodzina.
   ✓ Zawsze wyrażaj troskę z powodu strat, cierpień, ofiar, zniszczeń, nawet gdyby były nieuniknione.

XIV. PRZYPADEK SAMOBÓJSTWA/ZABÓJSTWA

1. Natychmiast o zdarzeniu powiadom dyrektora/wicedyrektora/pedagoga szkoły.
2. Dyrektor/wicedyrektor/pedagog powiadamia Policję, pogotowie ratunkowe organ prowadzący, Kuratorium oświaty i prokuratora.
3. Pedagog powiadamia Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną i organizuje we współpracy pomoc psychologiczną uczniom i nauczycielom.
4. Dyrektor/wicedyrektor zabezpiecza miejsce zdarzenia do czasu przybycia policji.
5. Nie należy udzielać informacji mediom, dopóki o śmierci nie powiadomi się najbliższej rodziny.
6. Dyrektor wyznacza osobę do jak najszybszego powiadomienia najbliższej rodziny o śmierci dziecka. Należy zrobić to osobiście, unikać telefonu lub poczty.
7. Dyrektor organizuje pomoc i wsparcie rodzinie zmarłego, w razie potrzeby należy powiadomić pogotowie ratunkowe.
8. Dyrektor organizuje pracę szkoły w ten sposób, aby możliwy był proces interwencji kryzysowej – udzielenie wsparcia psychologicznego uczniom, pomoc w odreagowaniu traumatycznych przeżyć.
9. Należy stosować procedury kontaktowania się z mediami.

XV. UJAWNIENIE CYBERPRZEMOCY (PRZEMOC Z UŻYCIEM INTERNETU LUB TELEFONU KOMÓRKOWEGO)

1. Nauczyciel, któremu zgłoszony został przypadek cyberprzemocy powinien powiadomić o tym fakcie wychowawcę ucznia, pedagoga i dyrektora szkoły.
2. Wychowawca, pedagog/psycholog przeprowadza rozmowę z ofiarą cyberprzemocy udzielając jej wsparcia i porady.
3. Wychowawca i pedagog ustala okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.
4. Wychowawca/pedagog przy udziale nauczyciela informatyki zabezpiecza dowody i ustala tożsamość sprawcy cyberprzemocy.
5. Wychowawca/pedagog powiadamia rodziców poszkodowanego ucznia o zdarzeniu, działaniach szkoły, udziela im porady.
6. Wychowawca/pedagog wyciąga konsekwencje wobec sprawcy przemocy, zawiadamia policję i/lub sąd rodzinny oraz pracuje nad zmianą postawy ucznia.
7. Pedagog/psycholog monitoruje sytuację ucznia (ofiary) sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy.

XVI. WTARGNIĘCIE NA TEREN SZKOŁY TERRORYSTÓW

Bez kontaktu z napastnikiem:

1. Decyzję o ogłoszeniu alarmu podejmuje dyrektor, jego zastępca lub każdy przeszkolony pracownik po otrzymaniu informacji o zagrożeniu.
2. Dyrektor bądź wyznaczony pracownik powiadamia Policję.
3. Uruchomiony zostaje sygnał alarmowy (3 serie 3 długich dzwonków).
4. Ewakuacja następuje tylko w przypadku bezpośredniej bliskości wyjścia z dala od źródła zagrożenia, po wyraźnym poleceniu dyrektora dotyczącym ewakuacji.
5. Po opuszczeniu budynku nauczyciele wraz z uczniami udają się w bezpieczne miejsce poza szkołą.

Z kontaktem z napastnikiem:

1. Zamykamy drzwi klasy od środka.
2. Zamykamy wszystkie okna, aby uniemożliwić wtargnięcie lub wyrzucenie czegoś.
3. Uspokajamy uczniów – jesteśmy opanowani
4. Barykadujemy drzwi biurkiem, szafkami, krzesłami.
5. Nakazujemy wyłączanie wszystkich telefonów – swój wyciszamy. Wyłączamy sprzęt komputerowy.
6. Dzieciom nakazujemy ukrycie się pod ławkami, z dala od drzwi, leżąc na brzuchu.
7. Wyłączamy oświetlenie.
8. Pilnujemy, aby w Sali była bezwzględna cisza – spokojnym głosem mówimy dzieciom, że od tego zależy bezpieczeństwo wszystkich.
9. Nie otwieramy drzwi. Służby ratownicze same to zrobią.

10. Jeśli terroryści sforsują drzwi, wykonuj ich polecenia. Pytaj ich o pozwolenie, jeśli chcesz zwrócić się do uczniów. Mów spokojnym tonem, używając imion dzieci.
11. Dopóki nie zostanie wydane polecenie wyjścia, nie pozwól dzieciom wychodzić z pomieszczenia, podchodzić do drzwi czy okien. Nakazujemy im leżeć na podłodze na brzuchu.
12. Zapamiętaj szczegóły dotyczące napastników.
13. Jeśli twoje życie lub zdrowie jest zagrożone w bezpośrednim kontakcie z napastnikiem walcz lub błagaj o litość.
14. W chwili podjęcia działań zmierzających do uwolnienia, wykonuj polecenia grupy antyterrorystycznej. Bądź przygotowany na surowe traktowanie przez Policję. Dopóki nie zostaniesz zidentyfikowany, jesteś dla nich potencjalnym terrorystą.
15. Po zakończeniu akcji: sprawdź obecność dzieci, upewnij się, czy wszyscy opuścili budynek, o braku któregokolwiek dziecka poinformuj Policję, nie pozwól żadnemu z dzieci samodzielnie wrócić do domu, prowadź ewidencję dzieci odbieranych przez rodziców/osoby upoważnione.

XVII. BÓJKA MIĘDZY UCZNIAMI NA TERENIE SZKOŁY

1. Nauczyciel obecny przy zajściu wydaje nakaz natychmiastowego zaprzestania bójki, w razie potrzeby rozdziela uczniów przy pomocy innego nauczyciela lub pracownika szkoły.
2. W przypadku obrażeń na ciele, niepokojącego stanu zdrowia ucznia, nauczyciel w pierwszej kolejności powiadamia dyrektora szkoły/pedagoga. Dyrektor powiadamia rodziców poszkodowanego ucznia, pielęgniarkę w razie potrzeby pogotowie ratunkowe.
3. Nauczyciel powiadamia o bójce wychowawcę i pedagoga.
4. W przypadku braku obrażeń i niepokojących objawów nauczyciel zawiadamia wychowawcę i pedagoga, którzy przeprowadzają rozmowę z uczestnikami bójki.
5. Wychowawca klasy wraz z pedagogiem przekazują informację dyrektorowi/wicedyrektorowi szkoły, sporządzana jest notatka ze zdarzenia.
6. Pedagog powiadamia kuratora sądowego, jeśli ten sprawuje opiekę nad uczniem, w szczególnych wypadkach Policję lub Sąd Rodzinny.
7. Wychowawca zawiadamia rodziców/prawnych opiekunów.
8. Wobec uczestników zajścia stosuje się kary zapisane w statucie szkoły.
9. Wychowawca zobowiązany jest do sporządzenia notatki z zajścia i przechowywania jej w zeszycie wychowawcy.

XVIII. KRADZIEŻ NA TERENIE SZKOŁY

1. Poszkodowany uczeń zgłasza kradzież nauczycielowi, wychowawcy, pedagogowi, dyrektorowi lub pracownikowi szkoły.

2. Następuje wyjaśnienie okoliczności zajścia kradzieży: - w przypadku kradzieży przedmiotów o znikomej wartości sytuacja wyjaśniana jest między poszkodowanym a wychowawcą. - w przypadku kradzieży wartościowych przedmiotów o zajściu informowany jest dyrektor/wicedyrektor szkoły i pedagog.
3. W każdym przypadku kradzieży wychowawca informuje rodziców obu stron zajścia oraz pedagoga.
4. Wychowawca lub pedagog powiadamia kuratora sądowego, jeśli ten sprawuje opiekę nad uczniem.
5. Wychowawca zobowiązany jest do sporządzenia notatki z zajścia i przechowywania jej w zeszycie wychowawcy.
6. W szczególnych przypadkach (decyduje pedagog lub dyrektor/wicedyrektor) powiadamiana jest Policja lub Sąd Rodzinny.
7. Wobec winnego ucznia stosuje się kary zapisane w statucie szkoły.

XIX. PALENIE PAPIEROSÓW I E - PAPIEROSÓW PRZEZ UCZNIA NA TERENIE SZKOŁY

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły nakazuje zaprzestanie palenia i konfiskuje papierosy lub e-papierosa.
2. Zawiadamia wychowawcę klasy.
3. Wychowawca zawiadamia rodziców i pedagoga.
4. Wobec ucznia palącego na terenie szkoły stosuje się kary zapisane w statucie szkoły.
5. Wychowawca zobowiązany jest do sporządzenia notatki z zajścia i przechowywania jej w zeszycie wychowawcy.
6. Wobec ucznia palącego papierosy lub e-papierosy stosuje się następujące kary:
   - przeprowadzenie przez ucznia prezentacji na temat szkodliwości palenia podczas godziny wychowawczej w swojej klasie,
   - obniżenie oceny z zachowania,
   - nagana dyrektora szkoły.

XX. PRZYPUSZCZENIE, ŻE UCZEŃ POSIADA PRZY SOBIE SUBSTANCJĘ PRZYPOMINAJĄCĄ NARKOTYK LUB INNE ŚRODKI ODURZAJĄCE I PRZEDMIOTY NIEBEZPIECZNE

1. W obecności innej osoby dorosłej nauczyciel żąda, aby uczeń przekazał mu tę substancję, przedmiot, pokazał zawartość torby oraz kieszeni. Przejętą substancję zabezpiecza (bierze w depozyt). Nauczyciel nie może samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani torby/ plecaka ucznia.
2. Powiadomić wychowawcę klasy o zdarzeniu.

3. W przypadku stwierdzenia, że uczeń posiada w/w substancję/ przedmiot, wychowawca powiadamia dyrektora szkoły, pedagoga oraz rodziców/opiekunów prawnych dziecka i wzywa ich do niezwłocznego stawienia się w szkole.
4. Jeżeli uczeń odmawia przekazania pracownikowi szkoły substancji i okazania zawartości torby/plecaka dyrektor lub pedagog wzywa policję.
5. Wychowawca sporządza notatkę służbową.

XXI. UCZEŃ POD WPŁYWEM ALKOHOLU, NARKOTYKÓW LUB DOPALACZY

1. Odizolować ucznia, pozostawić go pod opieką osoby dorosłej - pielęgniarki, pedagoga lub nauczyciela.
2. Powiadomić wychowawcę klasy i dyrektora szkoły.
3. Wezwać rodziców ucznia, pogotowie ratunkowe ewentualnie policję.
4. W przypadku niemożności skontaktowania się z rodzicami, dziecko pozostaje pod opieką nauczyciela lub pedagoga oraz pielęgniarki/wezwanego lekarza .
5. W przypadku odmowy stawienia się do szkoły rodzica/opiekuna lub pojawienie się go w stanie nietrzeźwym, decyzję o dalszym postępowaniu wobec dziecka podejmują odpowiednie służby (policja) wraz z lekarzem.
6. Wychowawca ustala spotkanie z rodzicami i uczniem w celu wyjaśnienia sytuacji oraz podjęcia działań profilaktycznych. Sporządza także notatkę służbową.
7. W przypadku powtarzających się tego typu incydentów pedagog zawiadamia o nich sąd rodzinny.
8. Na najbliższej lekcji wychowawczej wychowawca podejmuje temat z zakresu profilaktyki.

XXII. POSTĘPOWANIE WOBEC AKTÓW WANDALIZMU NA TERENIE SZKOŁY

1. Zgłoszenie aktu wandalizmu do nauczyciela dyżurującego lub wychowawcy.
2. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora/wicedyrektor szkoły przez nauczyciela lub wychowawcę.
3. Wychowawca wyjaśnia okoliczności zajścia i szacuje straty.
4. Wychowawca powiadamia rodziców i pedagoga szkolnego.
5. Rodzic zobowiązany jest do naprawy zniszczeń lub pokrycie kosztów naprawy za zniszczenie spowodowane przez dziecko.
6. W przypadku braku środków i możliwości rodzic wraz z dzieckiem zobowiązany jest do wykonania prac społecznych na terenie szkoły (np. sadzenie kwiatów, pomoc w wykonywaniu dekoracji, malowanie itp.)
7. W szczególnych przypadkach powiadamiana jest policja, decyduje dyrektor / pedagog.
8. Wychowawca zobowiązany jest do sporządzenia notatki z zajścia i przechowywania jej w zeszycie wychowawcy.

XXIII. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU UCZNIA BĘDĄCEGO W KRYZYSIE SUICYDALNYM (SAMOBÓJCZYM)

(informacja uzyskana od ucznia, kolegów, rodziny lub osób postronnych)

1. Nauczyciel przyjmuje informację, udziela emocjonalnego wsparcia oraz uświadamia ucznia o konieczności podjęcia odpowiednich działań tj. powiadomienie rodziców oraz psychologa/pedagoga w celu ratowania jego zdrowia i życia.
2. Nauczyciel ma obowiązek zabezpieczenia ucznia, nie pozostawiania go bez opieki oraz nie wypuszczania go samego poza teren szkoły (jeśli jest to niemożliwe przekazuje pod opiekę pedagoga/psychologa/pielęgniarki) oraz niezwłocznego poinformowania rodziców ucznia. Rodzice (lub osoba wskazana przez rodziców) są zobowiązani do odebrania dziecka ze szkoły. W razie konieczności należy wezwać karetkę pogotowia.
3. Nauczyciel/pedagog/psycholog/pielęgniarka pisemnie zobowiązuje rodziców do zapewnienia dziecku opieki psychologicznej/psychiatrycznej. W razie potrzeby nauczyciel/pedagog/psycholog udziela informacji o miejscach wsparcia specjalistycznego dla ucznia oraz udziela wsparcia rodzicom.
4. Powołanie przez dyrektora zespołu kryzysowego (w skład którego wchodzą psycholog, pedagog, wychowawca oraz wybrani nauczyciele), który monitoruje sytuację ucznia.

XXIV. WYSTĄPIENIE AWARII TECHNICZNYCH

Cel procedury
Celem procedury jest zapewnienie bezpieczeństwa uczniom i pracownikom szkoły podczas wystąpienia awarii technicznych mogących zagrozić zdrowiu lub życiu osób przebywających w placówce.

Rodzaje awarii
Procedura dotyczy w szczególności:

- awarii instalacji elektrycznej,
- awarii instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej,
- awarii ogrzewania,
- awarii instalacji gazowej,
- awarii systemów alarmowych i przeciwpożarowych,
- awarii sieci teleinformatycznej mającej wpływ na funkcjonowanie szkoły.

Postępowanie po stwierdzeniu awarii
a) Osoba, która zauważyła awarię, niezwłocznie informuje dyrektora szkoły lub osobę przez niego wyznaczoną.
b) W miarę możliwości należy zabezpieczyć miejsce awarii przed dostępem osób postronnych.
c) Zabrania się samodzielnego usuwania awarii przez osoby nieuprawnione.

Działania dyrektora

- Ocena zagrożenia dla zdrowia i życia.
- Powiadomienie odpowiednich służb lub serwisów technicznych.
- Podjęcie decyzji o czasowym wyłączeniu części budynku z użytkowania.
- W razie potrzeby zarządzenie ewakuacji.

Postępowanie nauczycieli

- Zapewnienie bezpieczeństwa uczniom.
- Wykonywanie poleceń dyrektora.
- Przeprowadzenie uczniów do wyznaczonego bezpiecznego miejsca, jeżeli wymaga tego sytuacja.

XXV. WYSTĄPIENIE KLĘSK ŻYWIOŁOWYCH

Cel procedury

Celem procedury jest zapewnienie bezpieczeństwa uczniom, pracownikom szkoły oraz osobom przebywającym na terenie placówki podczas wystąpienia klęski żywiołowej (np. silnych wichur, powodzi, intensywnych opadów śniegu, burz, pożarów, trąb powietrznych).

Zakres odpowiedzialności

- Dyrektor szkoły koordynuje działania związane z bezpieczeństwem.
- Nauczyciele sprawują opiekę nad uczniami i wykonują polecenia dyrektora.
- Pracownicy administracji i obsługi wspierają działania ewakuacyjne oraz zabezpieczające.

Postępowanie w przypadku zagrożenia

a) Po otrzymaniu informacji o zagrożeniu dyrektor ocenia sytuację i podejmuje decyzję o dalszych działaniach.
b) Informacja o zagrożeniu przekazywana jest pracownikom i uczniom za pomocą obowiązujących środków komunikacji.
c) W zależności od rodzaju zagrożenia dyrektor podejmuje decyzję o:

- pozostaniu w budynku,
- przeniesieniu uczniów do bezpiecznych pomieszczeń,
- ewakuacji szkoły.

Zasady ewakuacji

- Nauczyciele wyprowadzają uczniów zgodnie z wyznaczonymi drogami ewakuacyjnymi.
- Należy zachować spokój i nie dopuszczać do paniki.
- Po dotarciu do miejsca zbiórki nauczyciel sprawdza obecność uczniów.
- Informacje o brakujących osobach należy niezwłocznie przekazać dyrektorowi.
- Współpraca ze służbami.
- Dyrektor utrzymuje kontakt z odpowiednimi służbami ratunkowymi.
- Jeśli zajdzie taka konieczność dyrektor powiadamia rodziców o konieczności odebrania dzieci ze szkoły.
- Wszystkie osoby przebywające na terenie szkoły stosują się do poleceń służb.
- Zakończenie działań.
- Powrót do budynku lub wznowienie zajęć następuje wyłącznie po uzyskaniu zgody odpowiednich służb lub dyrektora szkoły.
- Dyrektor dokumentuje przebieg zdarzenia i podejmuje działania naprawcze.

XXVI. WTARGNIĘCIE NAPASTNIKA/ÓW DO OBIEKTU

Cel procedury

Celem procedury jest zapewnienie bezpieczeństwa uczniom, pracownikom szkoły i innym osobom przebywającym na jej terenie w przypadku wtargnięcia napastnika.

Zakres odpowiedzialności

- **Dyrektor szkoły** – koordynuje działania i współpracuje ze służbami ratunkowymi.
- **Nauczyciele oraz pracownicy obsługi** – zapewniają bezpieczeństwo uczniom i wykonują polecenia dyrektora oraz służb.

Postępowanie w przypadku wtargnięcia napastnika

1. Należy ocenić możliwość ewakuacji. Jeśli droga ucieczki jest bezpieczna, należy oddalić się z miejsca zagrożenia i przeprowadzić uczniów do bezpiecznego miejsca. Nauczyciel powinien:
    a) Skierować uczniów w kierunku przeciwnym do zagrożenia
    b) Wydawać krótkie i jednoznaczne polecenia np. „idziemy za mną", „nie zatrzymujemy się", „zostajemy razem"
    c) Utrzymywać grupę razem, w miarę możliwości sprawdzić jej stan po dotarciu do bezpiecznego miejsca
    d) Nie zatrzymywać się w pobliżu miejsca zdarzenia i nie pozwalać wracać uczniom po plecaki, telefony czy inne rzeczy
    e) Przekazać dyrekcji lub służbom informację o miejscu, do którego grupa się udała, oraz o ewentualnych osobach, które zostały poza grupą
2. W przypadku braku możliwości ucieczki należy ukryć się w najbliższym bezpiecznym pomieszczeniu, zamknąć drzwi na klucz oraz je zabarykadować.
3. Konieczne jest zabezpieczenie uczniów tj. odsunięcia ich od wejścia, okien, przeszkleń. Uczniowie powinni usiąść lub położyć się na podłodze. Światło powinno zostać zgaszone, a okna zasłonięte. Jeśli jest możliwość należy ukryć się za solidnymi przeszkodami, gdyż drzwi i meble nie chronią przed pociskami broni palnej. W miejscu ukrycia powinna panować bezwzględna cisza – wszystkie telefony należy wyciszyć. Nie należy otwierać drzwi ani wychodzić na korytarz w celu sprawdzenia sytuacji.
4. Gdy tylko można bezpiecznie to zrobić należy zadzwonić pod 112 oraz powiadomić dyrekcję.
5. W przypadku terenu otwartego lub korytarza, należy skierować grupę z dala od napastnika i schronić się w najbliższym pomieszczeniu.
6. Jeśli dojdzie do bezpośredniego kontaktu z napastnikiem należy:
    f) Unikać dłuższego kontaktu wzrokowego – to wzbudza agresję.
    g) Nie odwracać się tyłem do napastnika.
    h) Wykonywać polecenia, nie stawiać oporu ale również nie wykonywać poleceń zbyt gwałtownie.
    i) W przypadku konieczności wyjścia do toalety – zawsze pytać o pozwolenie.
    j) Nie należy blokować drogi ucieczki napastnika.
    k) Jeśli pojawi się bezpieczna droga ucieczki – należy się ewakuować.
    l) W przypadku sytuacji, w której nie ma możliwości bezpiecznego oddalenia się ani ukrycia a życie osób zostaje bezpośrednio zagrożone można podjąć próbę udaremnienia ataku. Nie jest to standardowe zadanie nauczyciela ani nakaz podejmowania walki ze sprawcą. Nie należy podejmować prób odebrania przedmiotu ani samodzielnego obezwładniania sprawcy, gdy można tego uniknąć.

Powiadamianie służb ratowniczych o wtargnięciu uzbrojonego napastnika

Alarmowanie telefoniczne – wybranie numeru alarmowego 112. Po zgłoszeniu się dyżurnego operatora spokojnie i wyraźnie należy podać:

- Miejsce zdarzenia.
- Rodzaj zdarzenia.
- Liczbę napastników, informacje o zagrożeniu życia i zdrowia ludzkiego.
- Opis wyglądu napastników.
- Liczbę i rodzaj broni (palna długa, krótka, nóż lub inne narzędzie ostre, urządzenia wybuchowe).
- Czy są osoby poszkodowane.
- Imię i nazwisko zgłaszającego napad.
- Numer telefonu, z którego przekazywana jest informacja o zdarzeniu.

Po powiadomieniu służb nie należy przerywać połączenia. Przyjmujący może zażądać dodatkowych informacji, które w miarę możliwości należy podać. Jeżeli sytuacja nagle się zmieni, należy szybko o tym powiadomić operatora numeru 112.

Po przybyciu na miejsce służb, jeżeli to możliwe, należy przekazać dodatkowe informacje:

- Ile osób opuściło budynek.
- Ile osób zostało w budynku i na jakich poziomach.
- Pokazać plany budynku i drogi ewakuacji.
- Gdzie ostatnio był widziany agresor.
- Czym przyjechał lub skąd przyszedł napastnik.
- Czy doszło do użycia broni palnej na terenie szkoły

Działania po zakończeniu zagrożenia

1. Nie należy opuszczać miejsca ukrycia, dopóki uprawnione służby nie potwierdzą zakończenia zagrożenia.
2. Po potwierdzeniu zakończenia zagrożenia przez Policję, dyrektor organizuje działania związane z bezpieczeństwem uczniów.
3. Po zakończeniu zagrożenia należy sprawdzić czy ktoś nie wymaga pilnej pomocy medycznej, sprawdzić frekwencję.
4. Przekazać dyrekcji i służbom informacje o przebiegu zdarzenia, liczbie uczniów oraz osobach, których lokalizacja nie jest znana.
5. Zwrócić uwagę na reakcje stresowe, zwłaszcza u osób bezpośrednio zagrożonych, poszkodowanych lub będących świadkami zdarzenia.
6. W razie potrzeby skierować uczniów i pracowników do pedagoga / psychologa lub innego specjalisty.
7. Po zakończeniu czynności wydać uczniów rodzicom / opiekunom prawnym.

XXVII. POWIADAMIANIE O WYSTĄPIENIU SYTUACJI KRYZYSOWEJ

Cel procedury

Procedura określa sposoby zawiadamiania wewnętrznego i zewnętrznego na wypadek wystąpienia kluczowych zagrożeń w szkole. Nadrzędnym celem procedury jest

natychmiastowe zapewnienie bezpieczeństwa osobom przebywającym w budynku oraz sprawna komunikacja ze służbami ratunkowymi.

Zakres odpowiedzialności

- **Dyrektor szkoły** – koordynuje działania i współpracuje ze służbami ratunkowymi.
- **Nauczyciele oraz pracownicy obsługi** – zapewniają bezpieczeństwo uczniom i wykonują polecenia dyrektora oraz służb.

Rodzaje sytuacji kryzysowych i sposobów zawiadamiania

I. Pożar (Dążenie do natychmiastowej ewakuacji)

- **Alarmowanie wewnętrzne:**
  - Osoba, która zauważyła ogień, natychmiast uruchamia system ostrzegania: wciska najbliższy przycisk ROP (Ręczny Ostrzegacz Pożarowy) lub głośno krzyczy „POŻAR!".
  - Dyrektor lub sekretariat uruchamia ciągły sygnał dzwonka szkolnego lub nadaje komunikat głosowy przez radiowęzeł: *„Uwaga! Ogłaszam ewakuację budynku z powodu pożaru"*.
- **Zgłoszenie zewnętrzne (Straż Pożarna – 112 / 998):**
  - Za wykonanie telefonu odpowiada wyznaczony pracownik sekretariatu lub dyrektor.

II. Wtargnięcie napastnika / Aktywny strzelec (Dążenie do ukrycia)

- **Alarmowanie wewnętrzne (ZAKAZ używania alarmu pożarowego):**
  - Należy zastosować sygnał jednoznacznie kojarzony z zagrożeniem zamachem, który nie będzie sugerował wyprowadzenia uczniów na korytarze.
  - Nadanie komunikatu przez radiowęzeł za pomocą hasła kodowego lub wprost: *„Uwaga, napastnik w szkole. Proszę zamknąć sale"* albo seria krótkich, przerywanych dźwięków dzwonka.
- **Zgłoszenie zewnętrzne (Policja – 112 / 997):**
  - Telefon wykonuje osoba znajdująca się w bezpiecznym miejscu (sekretariat, zamknięty gabinet).
  - **UWAGA:** Jeśli głośna rozmowa grozi dekonspiracją kryjówki, należy wysłać SMS alarmowy pod numer 112 (lub skorzystać z aplikacji Alarm112) bądź wykonać połączenie i zachować całkowitą ciszę, pozwalając dyspozytorowi słuchać otoczenia.

III. Telefon o podłożeniu ładunku (Alarm bombowy)

- **Przyjęcie zgłoszenia (Osoba odbierająca telefon):**
  - Prowadzi rozmowę w sposób spokojny, dążąc do wyciągnięcia jak największej liczby informacji (gdzie jest bomba, jak wygląda, kiedy wybuchnie).
  - Notuje dokładny czas rozmowy, charakterystyczne cechy głosu dzwoniącego oraz dźwięki w tle.
- **Alarmowanie wewnętrzne i zewnętrzne (Policja – 112 / 997):**
  - Pracownik natychmiast przekazuje informację dyrektorowi szkoły.
  - Dyrektor wykonuje pilne zgłoszenie na Policję.
  - **ZAKAZ używania telefonów komórkowych** w pobliżu ewentualnego ładunku (fale radiowe mogą aktywować zapalnik). Używa się wyłącznie telefonów stacjonarnych.
  - O ewakuacji decyduje dyrektor szkoły (najczęściej w porozumieniu z dowódcą przybyłego oddziału Policji). Alarm ewakuacyjny podaje się głosowo lub dzwonkiem.

IV. Znalezienie niebezpiecznego przedmiotu (Niewybuch, broń, paczka niewiadomego pochodzenia)

- **Zabezpieczenie miejsca:**
  - Osoba, która znalazła przedmiot, **bezwzględnie go nie dotyka, nie przesuwa ani nie otwiera**.
  - Natychmiast wyprowadza wszystkie osoby z pomieszczenia/strefy zagrożenia i uniemożliwia dostęp osobom postronnym.
- **Alarmowanie wewnętrzne i zewnętrzne (Policja – 112):**
  - Znalazca melduje o znalezisku dyrektorowi szkoły.
  - Dyrektor szkoły niezwłocznie wzywa Policję.
  - O ewakuacji decyduje dyrektor szkoły (najczęściej w porozumieniu z dowódcą przybyłego oddziału Policji). Alarm ewakuacyjny podaje się głosowo lub dzwonkiem.

V. Rozpylenie nieznanej substancji (Chemicznej, biologicznej, gazu)

- **Alarmowanie wewnętrzne i zewnętrzne (Straż Pożarna/Pogotowie – 112 / 998 / 999):**
  - Osoba, która zauważyła substancję (ciecz, gaz, proszek) lub poczuła nagłe symptomy u wielu osób (łzawienie, duszności, drapanie w gardle) informuje się dyrektora, który uruchamia procedurę ewakuacji.
  - Dyrektor wzywa Straż Pożarną (specjalistyczną jednostkę ratownictwa chemicznego) oraz Pogotowie Ratunkowe.

Postanowienia końcowe:

1. Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych obowiązują wszystkich pracowników Zespołu Oświatowego w Żelkowie-Kolonia oraz rodziców (opiekunów prawnych) dzieci uczęszczających do szkoły lub przedszkola.
2. Z procedurami zostają zapoznani_poprzez stronę www szkoły/przedszkola, a rada rodziców na pierwszym zebraniu. Potwierdzenie stanowi lista obecności rodziców na zebraniu. Jest także dostępna na terenie placówki.
3. Procedura obowiązuje od dnia 12.10.2026 r.